

УДК 81'25:004.9:62

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/96-1-35>**Євген ДОЛИНСЬКИЙ,**

orcid.org/0000-0003-4074-4648

*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри германської філології та перекладознавства
Хмельницького національного університету
(Хмельницький, Україна) dolynskiyev@khtnu.edu.ua***Катерина СКИБА,**

orcid.org/0000-0003-2911-5461

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри германської філології та перекладознавства, проректор
Хмельницького національного університету
(Хмельницький, Україна) skubakm@khtnu.edu.ua*

РОЛЬ САТ-ІНСТРУМЕНТІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕХНІЧНИХ І НОРМАТИВНИХ ТЕКСТІВ

У статті здійснено комплексне філологічне дослідження ролі САТ-інструментів у забезпеченні еквівалентності перекладу науково-технічних і нормативних текстів в умовах цифровізації перекладацької діяльності. Актуальність дослідження зумовлена зростанням обсягів стандартизованої документації, підвищеними вимогами до термінологічної точності, уніфікованості формулювань і збереження функціонально-прагматичного потенціалу тексту перекладу. У роботі проаналізовано теоретичні підходи до проблеми перекладацької еквівалентності в контексті функціонально-комунікативної теорії перекладу та теорії скопосу, а також сучасні концепції використання інформаційно-комунікаційних технологій у перекладознавстві.

Охарактеризовано ключові функціональні можливості САТ-систем, зокрема пам'ять перекладів, термінологічні бази, узгодження сегментів, автоматизовані перевірки якості та інтеграцію машинного перекладу з постредагуванням, і визначено їхній вплив на досягнення лексичної, термінологічної, стилістичної, формальної та функціональної еквівалентності. Запропоновано узагальнювальну модель кореляції між функціями САТ-інструментів, типами еквівалентності перекладу та показниками якості перекладацького продукту. Здійснено порівняльний аналіз функціональних можливостей платформ SDL Trados Studio, MemoQ та Smartcat з огляду на специфіку перекладу технічних і нормативних текстів. Виявлено потенційні ризики застосування САТ-технологій, пов'язані з автоматизованим відтворенням застарілих сегментів, зниженням критичного контролю перекладача та залежністю від якості перекладацьких ресурсів.

Обґрунтовано доцільність розгляду САТ-інструментів як допоміжного засобу перекладу, ефективність якого визначається професійною компетентністю перекладача, а також окреслено перспективи подальших досліджень у когнітивному, дидактичному та функціонально-стилістичному вимірах. У професійній та освітній площині САТ-технології мають розглядатися як складник перекладацької компетентності, а не як автономний засіб перекладу. Підготовка майбутніх перекладачів повинна передбачати формування навичок критичного використання автоматизованих інструментів, уміння оцінювати релевантність запропонованих варіантів і відповідальність за кінцевий результат перекладу. Саме такий підхід забезпечує баланс між технологічною ефективністю та якістю перекладу, що логічно підводить до узагальнювальних висновків дослідження.

Ключові слова: САТ-інструменти, еквівалентність перекладу, науково-технічний переклад, нормативні тексти, ІКТ у перекладі, термінологічна уніфікація, перекладацька пам'ять.

Ievgen DOLYNSKIY,

orcid.org/0000-0003-4074-4648

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor;

Head of the Department of Germanic Philology and Translation Studies

Khmelnyskyi National University

(Khmelnyskyi, Ukraine) dolynskiyev@khnmu.edu.ua

Kateryna SKYBA,

orcid.org/0000-0003-2911-5461

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor;

Professor at the Department of Germanic Philology and Translation Studies, Vice-Rector

Khmelnyskyi National University

(Khmelnyskyi, Ukraine) skybakm@khnmu.edu.ua

THE ROLE OF CAT TOOLS IN ACHIEVING TRANSLATION EQUIVALENCE IN TECHNICAL AND REGULATORY TEXTS

The article presents a comprehensive philological study of the role of CAT tools in ensuring translation equivalence in scientific-technical and regulatory texts in the context of the digitalization of translation activities. The relevance of the study is обусловлена by the growing volume of standardized documentation, increased requirements for terminological accuracy, consistency of formulations, and the preservation of the functional-pragmatic potential of the target text. The paper analyzes theoretical approaches to the problem of translation equivalence within the framework of functional-communicative translation theory and Skopos theory, as well as contemporary concepts of the use of information and communication technologies in translation studies.

The key functional features of CAT systems are characterized, including translation memories, terminology databases, segment alignment, automated quality assurance checks, and the integration of machine translation with post-editing, and their impact on achieving lexical, terminological, stylistic, formal, and functional equivalence is determined. A generalized model of correlation between CAT tool functions, types of translation equivalence, and translation quality indicators is proposed. A comparative analysis of the functional capabilities of SDL Trados Studio, MemoQ, and Smartcat is conducted with regard to the specific features of technical and regulatory text translation. Potential risks associated with the use of CAT technologies are identified, including the automated reuse of outdated segments, reduced critical control on the part of the translator, and dependence on the quality of translation resources.

The study substantiates the expediency of viewing CAT tools as auxiliary means of translation, the effectiveness of which is determined by the translator's professional competence, and outlines prospects for further research in cognitive, didactic, and functional-stylistic dimensions. In both professional and educational contexts, CAT technologies should be regarded as a component of translation competence rather than as an autonomous translation solution. The training of future translators should therefore include the development of skills for the critical use of automated tools, the ability to assess the relevance of suggested translation options, and responsibility for the final translation output. Such an approach ensures a balance between technological efficiency and translation quality, logically leading to the general conclusions of the study.

Key words: *CAT tools, translation equivalence, scientific and technical translation, regulatory texts, ICT in translation, terminology standardization, translation memory.*

Постановка проблеми. Сучасні умови цифровізації професійної діяльності перекладача зумовлюють активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у процес перекладу фахових текстів. Особливої актуальності набуває використання CAT-інструментів у перекладі науково-технічної та нормативної документації, де ключовими вимогами є термінологічна точність, уніфікованість формулювань і дотримання функціональної еквівалентності. В умовах зростання обсягів стандартизованих текстів застосування CAT-систем постає не лише як засіб оптимізації перекладацької праці, а і як чинник підвищення якості перекладу.

Разом із тим, у сучасних перекладознавчих дослідженнях залишається дискусійним питання

про реальний вплив CAT-інструментів на забезпечення різних типів перекладацької еквівалентності – термінологічної, текстової, функціонально-прагматичної та стилістичної – саме у сфері технічного й нормативного перекладу. Незважаючи на активне використання таких систем у професійній практиці, їх функціональні можливості часто розглядаються переважно в аспекті підвищення продуктивності перекладача, тоді як якісні параметри перекладу (узгодженість термінології, послідовність формулювань, збереження інструктивно-регламентуючої функції тексту) залишаються недостатньо концептуалізованими в межах філологічного аналізу.

У цьому зв'язку постає потреба в системному філологічному осмисленні ролі CAT-інструментів

у забезпеченні еквівалентності перекладу технічних і нормативних текстів із урахуванням як їхніх інструментальних можливостей, так і обмежень, а також у розробленні прикладної аналітичної моделі оцінювання впливу конкретних CAT-систем (Trados, MemoQ, Smartcat) на якість перекладацького продукту.

Аналіз досліджень. Теоретико-методологічною базою роботи слугують положення теорії перекладу щодо еквівалентності та адекватності перекладу (праці E. Nida, P. Newmark) (Nida, 1982: 25; Newmark, 1988: 125), концепції функціонально-комунікативного підходу до перекладу та теорії скопосу (H. Vermeer, K. Reiss) (Vermeer, 1989: 225; Reiss, 1984), а також сучасні підходи до використання інформаційно-комунікаційних технологій у перекладацькій діяльності (L. Bowker, E. Pym, R. Bell) (Bowker, 2002; Pym, 2011: 4). Методологічне підґрунтя дослідження формують методи структурно-семантичного та функціонально-прагматичного аналізу перекладних відповідників, елементи контент-аналізу та порівняльного перекладознавчого аналізу, а також інструментальні можливості CAT-систем як об'єкта прикладного філологічного дослідження.

Вагоме методологічне підґрунтя дослідження становлять також сучасні праці з проблематики застосування ІКТ і CAT-інструментів у перекладацькій діяльності (L. Bowker, S. O'Brien, A. Pym, E. Alonso) (Bowker, 2002; O'Brien, 2006: 195; Alonso, 2012: 4), що дозволяє розглядати забезпечення еквівалентності перекладу в контексті цифровізації професійної діяльності перекладача.

Теоретико-методологічною базою роботи слугують основні положення перекладознавства, а також роботи вітчизняних та зарубіжних авторів, що висвітлюють специфіку перекладу науково-технічних текстів, зокрема в галузі ІТ, таких як Л. Лисиченко (Лисиченко, 2020: 66), Л. І. Халявки (Халявка, 2022: 71), О. В. Лук'янова (Лук'янова, 2019: 40) та ін.

Метою статті є системне філологічне дослідження ролі CAT-інструментів у забезпеченні різних типів еквівалентності перекладу науково-технічних і нормативних текстів та розроблення прикладних рекомендацій щодо їх інтеграції в професійну практику й навчальний процес.

Завдання дослідження: 1. Проаналізувати сучасний стан наукових уявлень про еквівалентність перекладу та застосування ІКТ у перекладацькій практиці (огляд літератури).

2. Охарактеризувати функціональні можливості CAT-систем (пам'ять перекладів, термінологічні бази, узгодження сегментів, QA-перевірки тощо) і з'ясувати їхній потенціал щодо досягнення лексичної, термінологічної, стилістичної та функціональної еквівалентності.

3. Виокремити типові труднощі перекладу стандартизованих і регламентованих документів та показати, яким чином CAT-інструменти зменшують ці ризики (точність, послідовність, уніфікація формулювань).

4. Провести прикладний порівняльний аналіз ключових CAT-платформ (SDL Trados Studio, MemoQ, Smartcat) з точки зору їхнього впливу на забезпечення еквівалентності перекладу.

5. Визначити напрями подальших досліджень, що випливають із виявлених обмежень і потенційних ризиків застосування CAT-технологій.

Виклад основного матеріалу. Забезпечення еквівалентності перекладу технічних і нормативних текстів є одним із ключових викликів сучасної перекладацької практики, оскільки такі тексти характеризуються високим рівнем стандартизації, термінологічною насиченістю, жорсткою регламентацією формулювань та підвищеними вимогами до точності відтворення змісту (Белл, 2018: 50). Порушення лексичної або термінологічної еквівалентності у перекладі стандартів, інструкцій, технічних регламентів чи митної документації може призвести не лише до смислових викривлень, а й до юридичних та виробничих ризиків (Newmark, 2001).

У цьому контексті застосування CAT-інструментів постає як ефективний механізм підтримки якості перекладу, оскільки ці цифрові засоби забезпечують системну роботу з повторюваними сегментами, термінологією, форматами стандартизованих документів та контролем узгодженості перекладацьких рішень у межах проєкту.

Функціональний потенціал CAT-інструментів доцільно розглядати крізь призму типів еквівалентності перекладу (лексичної, термінологічної, семантичної, стилістичної, функціональної та формальної), оскільки кожна з технологічних функцій спрямована на підтримку конкретного аспекту відповідності оригіналу й перекладу (Omazić, 2002). З метою систематизації впливу функціональних можливостей CAT-інструментів на досягнення еквівалентності перекладу технічних і нормативних текстів узагальнено основні кореляції між функціями CAT-систем, типами еквівалентності та показниками якості перекладу (див. табл. 1).

Наведена узагальнювальна модель (табл. 1) демонструє, що вплив CAT-інструментів на якість перекладу має комплексний характер і охоплює не лише термінологічний рівень, а й структурно-формальну, стилістичну та прагматичну відповідність тексту перекладу оригіналу. Водночас практична реалізація зазначених функцій залежить від конкретного програмного середовища, його архітектури (локальної чи хмарної), можливостей керування термінологією, інструментів контролю якості та організації командної роботи.

**Вплив функцій CAT-інструментів на забезпечення еквівалентності перекладу
технічних і нормативних текстів**

Функція CAT-інструментів	Тип еквівалентності перекладу	Ефект для якості перекладу
Пам'ять перекладів (Translation Memory)	Лексична, термінологічна, функціональна	Забезпечує послідовність перекладу повторюваних сегментів, зменшує варіативність формулювань у стандартизованих документах
Термінологічні бази (Termbases)	Термінологічна, семантична	Уніфікує переклад термінів, запобігає помилковим відповідникам у нормативних і технічних текстах
Узгодження сегментів (Alignment)	Лексична, структурна	Дозволяє відновлювати відповідники з паралельних текстів і стандартів, підвищує точність відтворення формулювань
Автоматизовані перевірки якості (QA checks)	Формальна, стилістична	Виявляє пропуски, числові та форматні невідповідності, забезпечує відповідність вимогам стандартів
Автопідстановка повторюваних фрагментів	Лексична, функціональна	Скорочує ризик розбіжностей у перекладі типових формулювань (застереження, примітки, пункти стандартів)
Контроль узгодженості термінів у межах проєкту	Термінологічна	Підтримує одноманітність терміновживання в об'ємних технічних документах
Робота з форматами стандартизованих документів	Формальна, прагматична	Зберігає структуру, нумерацію, форматування нормативних текстів без втрати смислу
Інтеграція машинного перекладу з постредагуванням	Семантична, функціональна	Прискорює переклад масивів типових технічних текстів за умови професійного контролю якості
Колективна робота в CAT-середовищі	Функціональна, стилістична	Підвищує узгодженість перекладу в командних проєктах, забезпечує єдині стандарти якості

Тому доцільним є перехід від узагальненої функціональної моделі CAT-інструментів до прикладного порівняльного аналізу найбільш поширених у професійному середовищі платформ, зокрема SDL Trados Studio, MemoQ та Smartcat (Saldanha, 2013: 155).

Порівняльний розгляд функціональних можливостей зазначених CAT-систем дозволяє конкретизувати, яким чином технологічні інструменти реалізують механізми підтримки еквівалентності перекладу саме в роботі з технічними й нормативними текстами, а також виявити їхні дидактичні можливості у підготовці майбутніх перекладачів. З огляду на це у таблиці 2 подано зіставлення ключових функцій Trados, MemoQ та Smartcat з відповідними типами еквівалентності та очікуваним ефектом для якості перекладу.

Порівняльний аналіз функціональних можливостей CAT-інструментів SDL Trados Studio, MemoQ та Smartcat засвідчує, що всі три платформи забезпечують ключові механізми підтримки еквівалентності перекладу технічних і нормативних текстів, зокрема термінологічну уніфікацію, лексичну послідовність і формальну відповідність оригіналу. Водночас хмарна архітектура Smartcat розширює можливості командної взаємодії, тоді як Trados і MemoQ пропонують більш гнучкі інструменти локального керування термінологією та пам'яттю перекладів, що є критично важливим для перекладу стандартизованої документації (Reiss, 2000: 110).

Вибір конкретного CAT-інструмента зумовлюється не лише технічними характеристиками про-

грамного середовища, а й специфікою текстового матеріалу, вимогами замовника та контекстом професійної або навчальної діяльності перекладача

Отримані результати підтверджують доцільність системного впровадження CAT-інструментів як у професійну перекладацьку практику, так і в освітній процес підготовки фахівців зі спеціалізованого перекладу, що сприяє підвищенню рівня еквівалентності та загальної якості перекладу регламентованих і науково-технічних текстів (Alonso, Calvo, 2012).

Отже, враховуючи описані раніше функції CAT-інструментів і типи еквівалентності перекладу, зазначимо, що ефективність CAT-систем у забезпеченні еквівалентності перекладу визначається відповідністю їхніх функціональних можливостей конкретним типам еквівалентності. Так, використання термінологічних баз сприяє досягненню лексико-термінологічної еквівалентності, сегментація тексту та пам'ять перекладів – формально-структурної, а інструменти автоматизованої перевірки якості (QA) – функціональної та стилістичної. Таким чином, CAT-інструменти виступають засобом систематизації перекладацьких рішень, однак не гарантують адекватності перекладу без активної участі перекладача.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що CAT-технології є важливим інструментом забезпечення еквівалентності перекладу, передусім у роботі з науково-технічними та нормативними текстами. Використання пам'яті перекладів, термінологічних баз і вбудова-

Таблиця 2

Функціональні можливості CAT-інструментів (Trados, MemoQ, Smartcat) та їх вплив на забезпечення еквівалентності перекладу технічних і нормативних текстів

Функція / інструмент	SDL Trados Studio	MemoQ	Smartcat	Тип еквівалентності	Ефект для якості перекладу
Пам'ять перекладів (TM)	Розвинена локальна та серверна TM	Гнучкі TM з фільтрацією збігів	Хмарна TM зі спільним доступом	Лексична, термінологічна, функціональна	Забезпечує послідовність перекладу повторюваних сегментів у стандартах і регламентах
Термінологічні бази (TB)	MultiTerm з контролем варіантів	Вбудовані термбазы з перевіркою узгодженості	Хмарні термбазы з авто підказками	Термінологічна, семантична	Уніфікує терміновживання, мінімізує помилки в нормативній лексиці
QA-перевірки	Автоматизовані перевірки чисел, тегів, форматів	Розширені QA-правила	Онлайн QA-контроль	Формальна, стилістична	Запобігає пропускам, помилкам форматування та невідповідностям стандартам
Узгодження сегментів (Alignment)	Вбудований Alignment	Потужний модуль вирівнювання	Імпорт паралельних текстів	Лексична, структурна	Дозволяє відтворювати усталені формулювання з чинних стандартів
Робота з форматами стандартів (DOCX, PDF, XML)	Широка підтримка форматів	Підтримка технічних форматів	Онлайн-обробка форматів	Формальна, прагматична	Зберігає структуру та нумерацію нормативних документів
Інтеграція MT + постредагування	Плагіни для MT-сервісів	Гнучке підключення MT	Вбудований MT + PE	Семантична, функціональна	Прискорює переклад типових технічних фрагментів за умови постредагування
Колективна робота	Серверні проєкти	Спільні проєкти з ролями	Онлайн-командна робота	Функціональна, стилістична	Забезпечує узгодженість перекладу в командних проєктах
Автопідстановка повторів	Автоматичні збіги з TM	Контекстні підказки	Миттєві підказки з TM	Лексична, функціональна	Мінімізує варіативність перекладу типових формулювань

них засобів контролю якості сприяє підвищенню точності, послідовності та уніфікованості перекладацьких рішень, а також оптимізації часу виконання перекладацьких проєктів.

Водночас з'ясовано, що ефективність CAT-інструментів значною мірою залежить від якості вихідних ресурсів, рівня підготовки перекладача та специфіки текстового матеріалу. Серед потенційних ризиків їх застосування виокремлено механічне відтворення застарілих або помилкових сегментів, зниження критичного контролю перекладача, а також обмеження творчої складової перекладацької діяльності.

Отже, CAT-технології слід розглядати не як автономний засіб перекладу, а як допоміжний інструмент, ефективність якого визначається професійною компетентністю перекладача. Пер-

спективи подальших досліджень убачаються в поглибленому аналізі когнітивних, функціонально-стилістичних та дидактичних аспектів використання CAT-систем, а також у розробленні методик їх оптимальної інтеграції в освітній і професійний простір перекладу.

Рекомендації до подальших досліджень і практики. Визначено напрями подальших досліджень, що передбачають поглиблений аналіз обмежень і потенційних ризиків застосування CAT-технологій у перекладацькій діяльності, зокрема впливу автоматизованих інструментів на когнітивні процеси перекладача, якості термінологічних баз і пам'яті перекладів, рівень функціональної еквівалентності текстів різних жанрів, а також етичні та дидактичні аспекти використання CAT-систем у професійній і навчальній практиці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белл Р., Пім Е. Використання CAT-tools та Translation Memory у перекладацькій діяльності: переваги та виклики. *Журнал прикладної лінгвістики*. 2018. № 3, т. 12., С. 45–56.
2. Лисиченко Л. А. Переклад технічних текстів: структурні і граматичні особливості. *Науковий вісник*. 2020. Вип. 12, № 4. С 56–72.
3. Лук'янова О. Р. Роль розшифрування акронімів у перекладі англійських наукових текстів. *Актуальні питання перекладу*. 2019. Т. 2. С. 34–42.
4. Халявка Л. О. Проблеми перекладу науково-технічних текстів: акценти на ІТ-сферу. *Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського*. 2022. Том 15. С. 70–75.
5. Alonso E., Calvo E. The ultimate turn: from translator to trans-translator. Book of Abstracts. Vienna : John Benjamins. 2012. P. 5.
6. Bowker L. Computer-aided Translation Technology: A Practical Introduction. Ottawa : University of Ottawa Press. 2002.
7. Newmark P. A Textbook of Translation. New York : Prentice Hall. 1988. 292 p.
8. Newmark P. Approaches to Translation. Shanghai : Shanghai Foreign Language Education Press, 2001.
9. Nida E. The Theory and Practice of Translation / E. A. Nida, Ch. R. Taber. Leiden: E. J. Brill. 1982. P. 1–50.
10. O'Brien S. Eye Tracking and Translation Memory Matches. Perspectives: Studies in Translatology. 2006. Vol. 14, № 3. P. 185–205.
11. Bowker L. Computer-Aided Translation Technology: A Practical Introduction. University of Ottawa Press, 2002. DOI: <https://doi.org/10.1353/book6554>.
12. Pym A. What Technology Does to Translating. The International Journal for Translation and Interpreting Research. 2011. Vol. 3, № 1. P. 1–9. URL: <http://trans-int.org/index.php/transint/article/view/121/81>
13. Reiss K. Translation criticism: the potentials and limitations: categories and criteria for translation quality assessment. New York ; Manchester : American Bible Society ; St. Jerome Publishing, 2000. 127 p.
14. Reiss K., Vermeer H. J. Groundwork for a General Theory of Translation. Tübingen : Niemeyer, 1984.
15. Saldanha G., O'Brien S. Research Methodologies in Translation Studies. London : Routledge, 2013. 292 p. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315760100>.
16. Vermeer H. J. Skopos and Commission in Translation Action. In: Chesterman, A., Ed., *The Translation Studies Reader*, Routledge, 1989. P. 219–230.

REFERENCES

1. Bell R., Pym E. (2018) Vykorystannia CAT-tools ta Translation Memory u perekladatskii diialnosti: perevahy ta vyklyky. [The Use of CAT-tools and Translation Memory in Translation Activity: Advantages and Challenges] Zhurnal Prykladnoi Linhvistyky, 3, 12. 45–56. [In Ukrainian].
2. Lysychenko L. A. (2020) Pereklad tekhnichnykh tekstiv: strukturni i hramatychni osoblyvosti. [Translation of technical texts: structural and grammatical features] *Naukovyi visnyk*. 12, 4. 56–72. [in Ukrainian].
3. Lukianova O. R. (2019) Rol rozshyfruvannia akronimiv u perekladi anhliiskykh naukovykh tekstiv. [The role of acronym decoding in the translation of English scientific texts] *Aktualni pytannia perekladu*. 2. 34–42. [in Ukrainian].
4. Khaliavka L. O. (2022) Problemy perekladu naukovo-tekhnichnykh tekstiv: aktsenty na IT-sferu. [Problems of translating scientific and technical texts: a focus on the IT sphere] *Visnyk Kremenchutskoho natsionalnoho universytetu imeni Mykhaila Ostrohradskoho*. 15. 70–75. [in Ukrainian].
5. Alonso E., Calvo E. (2012) The ultimate turn: from translator to trans-translator. Book of Abstracts. Vienna : John Benjamins. P. 5.
6. Bowker L. (2002) Computer-aided Translation Technology: A Practical Introduction. Ottawa : University of Ottawa Press.
7. Newmark P. (1988) A Textbook of Translation. New York : Prentice Hall. 292.
8. Newmark P. (2001) Approaches to Translation. Shanghai : Shanghai Foreign Language Education Press.
9. Nida E. (1982) The Theory and Practice of Translation / E. A. Nida, Ch. R. Taber. Leiden: E. J. Brill. 1–50.
10. O'Brien S. (2006) Eye Tracking and Translation Memory Matches. Perspectives: Studies in Translatology. 14, 3. 185–205.
11. Bowker L. (2002) Computer-Aided Translation Technology: A Practical Introduction. Ottawa: University of Ottawa Press. DOI: <https://doi.org/10.1353/book6554>.
12. Pym A. (2011) What Technology Does to Translating. The International Journal for Translation and Interpreting Research. 3, 1. 1–9. URL: <http://trans-int.org/index.php/transint/article/view/121/81>
13. Reiss K. (2000) Translation criticism: the potentials and limitations: categories and criteria for translation quality assessment. New York ; Manchester : American Bible Society ; St. Jerome Publishing. 127.
14. Reiss K., Vermeer H. J. (1984) Groundwork for a General Theory of Translation. Tübingen : Niemeyer.
15. Saldanha G., O'Brien S. (2013) Research Methodologies in Translation Studies. London : Routledge. 292. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315760100>.
16. Vermeer H. J. (1989) Skopos and Commission in Translation Action. In: Chesterman, A., Ed., *The Translation Studies Reader*, Routledge. 219–230.

Дата першого надходження статті до видання: 09.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 22.04.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

